

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/58/2023
Identifikačné číslo spisu: 1113218764
Dátum vydania rozhodnutia: 25.04.2024
Meno a priezvisko: Mgr. Soňa Pekarčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:1113218764.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a JUDr. Ivany Izakovičovej v spore žalobcu MAXS spol. s r.o., Novoveská 12, 841 07 Bratislava, IČO: 46 150 072, zastúpeného JUDr. Milan Koleda, advokát, Klincová 35, 821 08 Bratislava, proti žalovanému KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, o zaplatenie 59 666,28 eura s príslušenstvom, v konaní o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 8. decembra 2022 č. k. 4Cob/84/2021-169, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a.

II. Žalovanému n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“), ako súd prvej inštancie, rozsudkom č. k. 30Cb/103/2013-114 zo dňa 10. apríla 2018, v spojení s dopĺňacím rozsudkom č. k. 30Cb/103/2013-155 zo dňa 14. mája 2020, v znení opravného uznesenia č. k. 30Cb/103/2013-162 zo dňa 7. januára 2021, vo výroku I. žalobu zamietol. Vo výroku II. okresný súd rozhodol, že žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznáva. Tretím výrokom súd prvej inštancie rozhodol, že nepriznáva žalobcovi oslobodenie od platenia súdneho poplatku.

1.1. V odôvodnení svojho rozsudku okresný súd uviedol, že žalobca sa žalobou zo dňa 25. mája 2013 domáhal voči žalovanému vydania rozhodnutia, ktorým by súd žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 59 666,28 eura, ako aj náhradu trov konania. Medzi účastníkmi bol založený záväzkovo-právny vzťah špecifikovaný poisťnou zmluvou, uzatvorenou dňa 18. marca 1996, medzi žalovaným ako poisťiteľom a pôvodným žalobcom v postavení podnikateľa ako poisťníkom (Poistná zmluva č. 41-1099071-3 na dobu neurčitú). Predmetom bolo poistenie majetku žalobcu: chata O. č. XX v T. T. XXX XX. Súd poukázal na skutočnosť, že poistná zmluva bola uzavretá pred 1. februárom 2004 (§ 763a OBZ), teda práva zo zodpovednosti za porušenie záväzku z poisťnej zmluvy sa spravujú ustanoveniami Občianskeho zákonníka (napríklad právo na úroky z omeškania podľa § 517 Občianskeho zákonníka,

právo na náhradu škody podľa § 420a nasl. Občianskeho zákonníka a podobne). Okresný súd z obsahu spisu zistil, že dňa 10. októbra 2007 došlo k poistnej udalosti - požiaru na predmete poistenia. Žalovaný ukončil šetrenie poistnej udalosti v marci 2008 a dňa 26. marca 2008 poukázal žalobcovi čiastočné poistné plnenie. Od tohto dňa sa žalovaný nachádzal ohľadom sporného zvyšku poistného plnenia v omeškaní. Nakoľko žalovaný odmietal poistné plnenie uhradiť, podal žalobca na Okresnom súde Liptovský Mikuláš nižšie v bode 2. tohto uznesenia uvedenú žalobu.

2. Tu súdnej veci predchádzalo konanie na Okresnom súde Liptovský Mikuláš sp. zn. 9Cb/135/2010, v ktorom sa pôvodný žalobca žalobou podanou dňa 14. júna 2010 domáhal zaplata sumy 99 937,87 eura s príslušenstvom, pričom o uvedenom nároku rozhodol konajúci okresný súd rozsudkom č. k. 9Cb/135/2010-246 zo dňa 28. decembra 2010 tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 92 232,60 eura do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej časti istiny 7 705,27 eura a úroku z omeškania súd návrh zamietol. Tretím výrokom súd vyslovil, že o trovách konania súd rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš súd zistil, že žalobou doručenou Okresnému súde Liptovský Mikuláš sa žalobca domáhal, aby súd rozhodol, že žalovaný je mu povinný zaplatiť 99 937,87 eura spolu s úrokom z omeškania od 26. marca 2008 do 8. apríla 2010 z celej istiny a od 9. apríla 2010 až do zaplata sumy 96 310,95 eura.

2.1. Proti výroku, ktorým súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 92 232,60 eura, ako aj proti výroku o trovách konania podal žalovaný odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 14Cob/92/2011 zo dňa 5. septembra 2012 tak, že napadnutý výrok rozsudku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 92 232,60 eura do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, ako aj napadnutý výrok o trovách konania potvrdil. Prvý a tretí (odvolaním napadnutý) výrok rozsudku okresného súdu nadobudol v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline č. k. 14Cob/92/2011-291 právoplatnosť dňa 11. septembra 2012 a vykonateľnosť dňa 15. septembra 2012. Druhý výrok rozsudku okresného súdu, ktorým súd zamietol časť istiny 7 705,27 eura a žalobcom uplatnený úrok z omeškania nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 27. januára 2011. Rozsudkom prisúdenú čiastku 92 232,60 eura žalovaný pripísal dňa 8. októbra 2012 na účet právneho zástupcu žalobcu, čím si žalovaný splnil svoj záväzok.

3. Z vykonaného dokazovania mal okresný súd v tu prejednávanej veci za preukázané, že poistná udalosť nastala dňa 10. októbra 2007. S poukazom na ust. § 104 Občianskeho zákonníka začala žalobcovi od 10. októbra 2008 plynúť trojročná premlčacia doba, ktorá by uplynula dňa 10. októbra 2011. Premlčacia doba však bola prerušená z dôvodu podania žaloby na OS Liptovský Mikuláš dňa 14. júna 2010, ktorou si okrem iného žalobca uplatnil úroky z omeškania od 26. marca 2008 do 8. apríla 2010 zo sumy poistného plnenia, ktoré žiadal od žalovaného zaplatiť, t.j. zo sumy 99 937,87 eura a od 9. apríla 2010 až do zaplata sumy 96 310,95 eura, nakoľko žalovaný žalobcovi čiastočne plnil. Konanie na Okresnom súde Liptovský Mikuláš bolo vo veci uplatnenia úrokov z omeškania právoplatne skončené dňa 27. januára 2011. Okresný súd ďalej uviedol, že podaním žaloby na Okresný súd Liptovský Mikuláš došlo s poukazom na ust. § 112 Občianskeho zákonníka k spočívaniu plynutia premlčacej doby, čo znamená, že počas trvania prekážky (vedenia konania na Okresnom súde Liptovský Mikuláš vo veci uplatnenia úrokov z omeškania od 14. júna 2010 do 27. januára 2011) premlčacia doba od uplatnenia práva po dobu konania neplynie (dočasne sa zastavuje). Súd prvej inštancie ďalej zdôvodnil, že plynutie pôvodnej premlčacej doby pokračuje ďalej po odpadnutí prekážky, t.j. v prejednávanej veci od 28. januára 2011 začala premlčacia doba opäť plynúť. Predpokladom spočívania plynutia premlčacej doby je, že najneskôr v posledný deň stanovenej premlčacej doby veriteľ uplatní právo na súde alebo inom príslušnom orgáne a súčasne v začatom konaní riadne pokračuje. Okresný súd skonštatoval, že žalobca v začatom konaní riadne nepokračoval, nakoľko voči výroku rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č. k. 9Cb/135/2010-246, ktorým súd jeho nárok vo veci úrokov z omeškania zamietol, nepodal odvolanie, čím výrok daného rozsudku nadobudol dňa 27. januára 2011 právoplatnosť. Z dôvodu, že žalobca si úroky z omeškania z tej istej poistnej udalosti opätovne uplatnil žalobou podanou až dňa 29. mája 2013, k uvedenému došlo zjavne po uplynutí premlčacej doby, ktorá mu po spočívaní (spočívanie trvalo 7 mesiacov počas trvania konania na Okresnom súde Liptovský Mikuláš ohľadne úrokov z omeškania) uplynula v máji 2012, teda po uplynutí premlčacej doby. S

poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a citované ustanovenia právnych predpisov okresný súd žalobu voči žalovanému zamietol.

3.1. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Žalovaný mal v konaní plný úspech, avšak z dôvodu, že si trovy konania neuplatnil, súd mu ich nepriznal.

3.2. Rozsudkom zo dňa 14. mája 2020 súd doplnil rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 30Cb/103/2013-114 zo dňa 10. apríla 2018 o výrok III., ktorým žalobcovi nepriznal oslobodenie od platenia súdneho poplatku, nakoľko mal za to, že sa v prejednávanej spore nejedná o práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nakoľko pôvodný žalobca U. O. - A a J, IČO: 10 853 243 vystupoval pri uzatváraní zmluvy ako živnostník, podnikateľ, a nie ako spotrebiteľ.

4. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu, rozsudkom zo dňa 8. decembra 2022 č. k. 4Cob/84/2021-169, rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 30Cb/103/2013-114 zo dňa 10. apríla 2018 v spojení s doplnčiacim rozsudkom č. k. 30Cb/103/2013-155 zo dňa 14. mája 2020 v znení opravného uznesenia č. k. 30Cb/103/2013-162 zo dňa 7. januára 2021 potvrdil (I. výrok). Výrokom II. rozhodol, že žalovaný má proti žalobcovi nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

4.1. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že podaním žaloby na Okresný súd Liptovský Mikuláš došlo s poukazom na ust. § 112 OZ k spočívaniu plynutia premlčacej doby, čo znamená, že počas trvania prekážky (vedenia konania na Okresnom súde Liptovský Mikuláš vo veci uplatnenia úrokov z omeškania) premlčacia doba od uplatnenia práva po dobu konania neplynie (dočasne sa zastavuje). Rovnako súhlasil, že plynutie pôvodnej premlčacej doby pokračuje ďalej po odpadnutí prekážky, t.j. v prejednávanej veci od 28. januára 2011 začala premlčacia doba opäť plynúť. Žalobca v začatí konaní riadne nepokračoval, voči výroku rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č. k. 9Cb/135/2010-246, ktorým súd jeho nárok vo veci úroku z omeškania zamietol, nepodal odvolanie, čím výrok daného rozsudku nadobudol dňa 27. januára 2011 právoplatnosť. Súd prvej inštancie podľa krajského súdu správne uzavrel, keď žalobu zamietol z dôvodu, že žalobca si úroky z omeškania z tej istej poistnej udalosti opätovne uplatnil žalobou podanou až dňa 29. mája 2013, t.j. zjavne po uplynutí premlčacej doby, ktorá mu po spočívaní uplynula v máji 2012.

4.2. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. septembra 2012 sp. zn. 7 M Cdo 15/2011, v zmysle ktorého nemožno akceptovať názor, podľa ktorého by sa príslušenstvo pohľadávky posudzovalo podľa iného právneho režimu, než samotná pohľadávka; právny režim pohľadávky sa vzťahuje aj na jej príslušenstvo. Poukázal aj na ustálenú rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Českej republiky, podľa ktorej povinnosť platiť úroky z omeškania so splnením dlhu (záväzku) nevzniká samostatne (nanovo) za každý deň trvania omeškania, ale jednorazovo v deň, ktorým sa dlžník ocitol v omeškaní so splnením tohto záväzku; týmto dňom začína u tohto práva plynúť premlčacia doba a jej uplynutím sa právo premlčí „ako celok“ (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 25. júna 2015 sp. zn. 23Cdo 5214/2014; rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 22. septembra 2011 sp. zn. 33Cdo 3029/2011; rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 2. augusta 2007 sp. zn. 21 Cdo 681/2006, sp. zn. 21Cdo 682/2006; uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 31. augusta 2006 sp. zn. 21Cdo 3173/2005.

4.3. Vo vzťahu k námietke žalobcu ohľadom nepriznania mu oslobodenia od súdneho poplatku odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 30Cb/103/2013-155 zo dňa 14. mája 2020 doplnil rozsudok č. k. 30Cb/103/2013-114 o III. výrok, ktorým žalobcovi nepriznal oslobodenie od platenia súdneho poplatku, pričom v poučení riadne uviedol, že výrok III. rozsudku č. k. 30Cb/103/2013-114 zo dňa 10. apríla 2018 v spojení s týmto doplnčiacim rozsudkom sa považuje za uznesenie a proti uzneseniu súdu prvej inštancie o nepriznaní oslobodenia od súdneho poplatku nie je odvolanie prípustné (§ 357 CSP). Odvolací súd iba nad rámec dodal, že sa stotožnil pri rozhodovaní o návrhu žalobcu na

oslobodenie od súdnych poplatkov s názorom súdu prvej inštancie.

4.4. Odvolací súd záverom zhrnul, že obsah odvolania žalobcu nebol spôsobilý spochybníť vecnú správnosť odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, zistenia súdu prvej inštancie majú vecné i logické zakotvenie vo vykonaných dôkazoch a prijaté skutkové a právne závery sú odôvodnené zrozumiteľne a v súlade s ustálenou súdnou praxou, z ktorého dôvodu odvolací súd podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil, ako vo výroku vecne správne. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP, keďže v odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, súd mu priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu proti žalobcovi.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, prípustnosť ktorého odvodzuje od ust. § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) a c) CSP teda, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, resp. je dovolacím súdom riešená rozdielne. Navrhol, aby dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu ako i rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Zároveň žiadal, aby dovolací súd odložil vykonateľnosť rozsudku krajského súdu, ako i rozsudku súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 444 CSP.

5.1. Dovolateľ tvrdiaci prípustnosť svojho dovolania podľa ust. § 420 písm. f) CSP vytýka odvolaciemu súdu, že tento nenariadil ohľadom odvolania žalobcu vo veci pojednávanie, ale rozhodol iba v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania. V konaní, ktoré trvá od podania žaloby do rozhodnutia krajského súdu takmer desať rokov sa žalobcovi javí prejednanie veci na riadnom pojednávaní ako nevyhnutné, preto namieta, že uvedeným postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

5.2. Dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu považuje žalobca za nezákonný, spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci, resp. nesprávnom posúdení skutkového a právneho problému premlčania úrokov z omeškania v otázke prerušenia (spočívania) premlčacej doby. Dovolateľ „zásadnú otázku spočívania priebehu premlčania v tomto konkrétnom prípade“ formuluje nasledovne: Kedy mohol žalobca prvýkrát uplatniť presné vyčíslenie úrokov z omeškania? Kedy mohol žalobca vzhľadom na dôvody uvedené v odvolaní prvý raz svoje právo vykonať?

Podľa dovolateľa mohol žalobca prvýkrát uplatniť presné vyčíslenie úrokov z omeškania až v deň vyhlásenia rozsudku Krajského súdu v Žiline dňa 11. septembra 2012, teda v deň, keď mu bola právoplatne súdnym rozhodnutím priznaná dlžná suma z poistného plnenia. Tvrdí, že v tento deň začala žalobcovi plynúť znovu premlčacia doba a táto uplynula 1. januára 2014, nakoľko úroky sú príslušenstvom pohľadávky a nemôžu sa premlčať skôr, ako samotná pohľadávka. Tvrdí, že pre správny výpočet úroku je potrebná istina, ohľadom ktorej prebiehalo konanie na Krajskom súde v Žiline.

5.3. Dovolateľ záverom vytýka odvolaciemu súdu, že tento bezo zvyšku prevzal argumentáciu okresného súdu pri rozhodovaní o návrhu žalobcu na jeho oslobodenie od súdneho poplatku. Tvrdí, že žalobca spĺňa predpoklady oslobodenia podľa ust. § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 71/1991 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, nakoľko je spotrebiteľom domáhajúcim sa ochrany svojho práva.

6. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedol, že s argumentáciou dovolateľa sa nestotožňuje, žalobcom podané dovolanie nespĺňa civilným sporovým poriadkom stanovené náležitosti, z ktorého dôvodu navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol podľa ust. § 447 CSP, resp. zamietol podľa ust. § 448 CSP.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená v dovolacom konaní v súlade so zákonom, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) skúmal najskôr to,

či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné ním napadnúť.

8. Podľa ustanovenia § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci odvolacieho súdu (k tomu vid' napr. III. ÚS 474/2017). V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 CSP (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Relevantnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu podľa ust. § 420 písm. f) CSP sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle vyššie citovaného ustanovenia sa rozumie nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktorý sa vymyká zo zákonného, ale aj z ústavno-právneho rámca, a ktorý tak zároveň znamená porušenie Ústavou SR zaručených procesných práv v spojení so súdnou ochranou práva.

11. Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky, poskytované právnym poriadkom, pričom integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

12. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Teda, intenzita zásahu do procesných práv strany sporu z dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu musí dosahovať mieru, resp. intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V príslušnom procesnom kódexe koncipovaná prípustnosť dovolania sleduje trend nastolený judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej má tento mimoriadny opravný prostriedok slúžiť na nápravu najzávažnejších procesných pochybení, t.j. zmätočných rozhodnutí, ako aj na riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatúry všeobecných súdov, ako prvkov naplnenia princípu právnej istoty (III. ÚS 73/2018, IV. ÚS 528/2020, I. ÚS 204/2023).

13. Po preskúmaní veci dovolací súd uvádza, že nezistil žiadnu, tzv. vadu zmätočnosti (závažné procesné pochybenie odvolacieho súdu), spočívajúcu v tom, že by odvolací súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP alebo práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

14. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po použití a výklade relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné,

neudržateľné, alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. V kontexte k dovolacím námietkam žalobcu považuje najvyšší súd za dôležité upozorniť na skutočnosť, že odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými zisteniami a právnym posúdením veci zo strany súdu prvej inštancie a rozhodnutie ako vecne správne potvrdil podľa § 387 CSP. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP). Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, opierajúce sa v podstatnej časti o odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdnych rozhodnutí. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich jednotu (2Obdo/64/2021).

15. Dovolateľ vytýka odvolaciemu súdu, že rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania, z ktorého dôvodu bolo porušené právo žalobcu na spravodlivý proces. V tomto prípade najvyšší súd iba pripomína, že podľa ust. § 385 ods. 1 CSP, na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu a odvolania žalobcu prejednal vec podľa § 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania, keď dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil v potrebnom rozsahu skutkový stav na základe vykonaných dôkazov a v spore vecne správne rozhodol. Vo veci konajúci senát už v rozhodnutí sp. zn. 2Obdo/48/2020 a obdobne v sp. zn. 2Obdo/17/2021 vysvetlil, že pojednávanie na odvolacom súde je fakultatívne, teda súd ho nariaďovať nemusí, okrem prípadov uvedených v ust. § 385 CSP, a to iba v prípade, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. decembra 2017 sp. zn. 8Cdo/187/2017). Odvolací súd sám zopakuje dokazovanie v potrebnom rozsahu, ak má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 384 ods. 1 CSP). Odvolací súd môže doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých stranou, ak ich napriek návrhu strany nevykonal súd prvej inštancie (§ 384 ods. 2 CSP), a tiež za podmienok podľa § 366 CSP (§ 384 ods. 3 CSP). O tom, či je potrebné vo veci zopakovať, alebo doplniť dokazovanie, rozhoduje odvolací súd.

15.1. Dovolací súd uvádza, že krajský súd nikdy nepoprel skutkové zistenia súdu prvej inštancie, ani ich neoznačil za nesprávne. Sám odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia v súdnej veci uviedol, že sa v zmysle § 387 ods. 2 CSP stotožňuje s odôvodnením odvolaním napadnutého rozhodnutia, pretože vykazuje známky vecnej správnosti, v odvolaní žalobca neargumentuje žiadnymi novými prostriedkami procesnej obrany v zmysle § 366 CSP, s ktorými by sa súd prvej inštancie riadne v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal, a ktoré by mali za následok zmenu súdom zisteného skutkového stavu alebo jeho právneho hodnotenia. Z konania pred súdom prvej inštancie i odvolacím súdom podľa krajského súdu iný, než odvolaním napadnutým rozsudkom vyslovený právny záver nevyplýval a v odvolaní uvedené argumenty neboli spôsobilé privodiť iné právne hodnotenie stavu veci. Dodal, že zistenia súdu prvej inštancie majú vecné i logické zakotvenie vo vykonaných dôkazoch a prijaté skutkové a právne závery sú odôvodnené zrozumiteľne a v súlade s ustálenou súdnou praxou a uzavrel, že v posudzovanom prípade, v ktorom konajúci súd prvej inštancie vo vzťahu k nároku žalobcu, ktorý bol zamietnutý, zo správnych skutkových záverov vyvodil správne právne závery a aplikoval správny právny predpis.

15.2. V zmysle vyššie uvedeného nie je možné prisvedčiť dovolateľovi, že by odvolací súd tým, že vo veci nenariadil pojednávanie, odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom, či svojím postupom akokoľvek znemožnil strane - žalobcovi, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Prípustnosť dovolania preto v posudzovanom prípade - podľa názoru dovolacieho súdu - z ustanovenia § 420 písm. f) CSP nevyplýva.

15.3. Najvyšší súd iba pripomína, že na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy v Občianskom

súdnom poriadku dovolací súd už nemá povinnosť (ani možnosť) ex offio skúmať, či v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti podľa § 420 CSP. Nová právna úprava presunula ťažisko tvrdenia a preukazovania vady zmätočnosti na dovolateľa a limity posúdenia prípustnosti dovolania určuje dovolateľ obsahom dovolania. Pri skúmaní prípustnosti dovolania z dôvodu zmätočnosti (§ 420 CSP) treba vychádzať z toho, čo sa uvádza v dovolaní spísanom advokátom. Dovolateľ vo svojom dovolaní, okrem vyššie v bode 15. tohto uznesenia uvedenej námietky, nekonkretizoval žiadny iný dôvod, pre ktorý by bolo možné považovať rozhodnutie odvolacieho súdu za zmätočné v intenciách ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Najvyšší súd Slovenskej republiky teda na základe všetkých uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu podľa ust. § 420 písm. f) CSP nie je procesne daná.

16. Podľa žalobcu napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP), resp. ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c) CSP).

16.1. Dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu považuje žalobca za nezákonný, spočívajúci v nesprávnom posúdení skutkového a právneho problému premlčania úrokov z omeškania v otázke prerušenia (spočívania) premlčacej doby. Dovolateľ „zásadnú otázku spočívania priebehu premlčania v tomto konkrétnom prípade“ formuluje nasledovne: Kedy mohol žalobca prvýkrát uplatniť presné vyčíslenie úrokov z omeškania? Kedy mohol žalobca vzhľadom na dôvody uvedené v jeho odvolaní prvý raz svoje právo vykonať?

Podľa dovolateľa mohol žalobca prvýkrát uplatniť presné vyčíslenie úrokov z omeškania až v deň vyhlásenia rozsudku Krajského súdu v Žiline dňa 11. septembra 2012, teda v deň, keď mu bola právoplatne súdnym rozhodnutím priznaná dlžná suma z poistného plnenia.

17. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky, a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie. Dovolací súd však nie je vymedzením prípustnosti viazaný a skúma ju sám, nakoľko nemôže byť viazaný tým, o ktorý prípad právnej otázky podľa § 421 ods. 1 CSP oprel dovolateľ prípustnosť dovolania (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 9. júna 2020 č. k. I. ÚS 51/2020).

18. Podľa § 432 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

19. Podľa ust. § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola riešená, alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa ust. § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (ust. § 421 CSP v spojení s ust. § 432 CSP). Dovolací súd ďalej uvádza, že právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, sa rozumie otázka hmotnoprávna, ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení (k tomu viď aj 3Cdo/158/2017). Zároveň právnou otázkou (od ktorej vyriešenia

záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) je potrebné koncipovať jednak spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 CSP, no zároveň aj dostatočne všeobecným spôsobom tak, aby vôbec bolo možné konštatovať, že vo vzťahu ku konkrétnej otázke skutočne existuje, alebo neexistuje ustálená/rozdielna rozhodovacia prax dovolacieho súdu.

20. Dovolateľ tvrdí nesprávne posúdenie skutkového a právneho problému premlčania úrokov z omeškania zo strany vo veci konajúcich súdov, pričom sám, ako zásadnú formuluje otázku spočívania priebehu premlčania v danom konkrétnom prípade (vzhlľadom na dôvody v odvolaní): Kedy mohol žalobca prvýkrát uplatniť presné vyčíslenie úrokov z omeškania? Kedy mohol žalobca vzhlľadom na dôvody uvedené v odvolaní prvý raz svoje právo vykonať? a tvrdí, že súd mal vec posúdiť so záverom, že žalobca mohol prvýkrát uplatniť presné vyčíslenie úrokov z omeškania v deň vyhlásenia rozsudku Krajského súdu v Žiline dňa 11. septembra 2012, v tento deň mala začať žalobcovi plynúť znovu premlčacia doba a táto mala uplynúť dňa 1. januára 2014.

20.1. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na záver vyslovený ústavným súdom v uznesení zo dňa 15. apríla 2020 sp. zn. III. ÚS 123/2020, v zmysle ktorého „podľa názoru ústavného súdu už zo samotného znenia § 421 CSP je možné vyvodiť, že vzhlľadom na skutočnosť, že od vymedzenia právnej otázky sa odvíja dovolací prieskum, a to v rozsahu, či sa od nej odvolací súd v rámci jej vyriešenia odklonil, riešil ju rozdielne, alebo ju ešte neriešil, je pri jej formulácii nevyhnutný predpoklad jej zovšeobecnenia" (viď bod 25. predmetného uznesenia). Argumentácia žalobcu obsiahnutá v jeho dovolaní, napriek snahe o jej všeobecnú formuláciu, predmetný atribút zovšeobecnenia nespĺňa. Otázka, ktorej vyriešenia sa žalobca domáha, je výlučne otázkou individuálneho právneho posúdenia prejednávanej veci, odrážajúcim sa výlučne v zistenom skutkovom stave veci. V nadväznosti na uvedené dovolací súd navyše konštatuje, že z obsahu dovolania je zrejmé, že dovolateľ nesúhlasí predovšetkým so skutkovými závermi súdov nižšej inštancie.

20.2. Vzhlľadom na uvedené dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalobcu je preto v tejto časti procesne neprípustné.

21. Dovolateľ v závere svojho dovolania vytýka odvolaciemu súdu, že tento prevzal argumentáciu okresného súdu pri rozhodovaní o návrhu žalobcu na jeho oslobodenie od súdneho poplatku a nesúhlasí s právnym posúdením veci zo strany súdov tvrdiac, že žalobca spĺňa predpoklady oslobodenia podľa ust. § 4 ods. 2 písm. za) zákona č. 71/1991 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, nakoľko je spotrebiteľom domáhajúcim sa ochrany svojho práva. Dovolací súd vo vzťahu k vyššie uvedenému konštatuje, že dovolanie žalobcu je v tejto časti absolútne neprejudikálne.

21.1. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Vo vzťahu k námietke žalobcu ohľadom nepriznania mu oslobodenia od súdneho poplatku už odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vysvetlil, že súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 30Cb/103/2013-155 zo dňa 14. mája 2020 doplnil rozsudok č. k. 30Cb/103/2013-114 o III. výrok, ktorým žalobcovi nepriznal oslobodenie od platenia súdneho poplatku, pričom v poučení riadne uviedol, že výrok III. rozsudku č. k. 30Cb/103/2013-114 zo dňa 10. apríla 2018 v spojení s týmto doplniacím rozsudkom sa považuje za uznesenie a proti uzneseniu súdu prvej inštancie o nepriznaní oslobodenia od súdneho poplatku nie je odvolanie prípustné (§ 357 CSP). Odvolací súd teda nerozhodoval o odvolaní žalobcu proti uzneseniu súdu prvej inštancie o nepriznaní oslobodenia od súdneho poplatku, nakoľko odvolanie je v tomto prípade v zmysle ustanovení Civilného sporového poriadku neprípustné, čo riadne skonštatoval krajský súd aj v odôvodnení svojho rozhodnutia, a z ktorého dôvodu potom ani neexistuje, vo vzťahu k uvedenému, rozhodnutie odvolacieho súdu, voči ktorému, ak to zákon pripúšťa, by bolo prípustné dovolanie.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu podľa § 420 písm. f) CSP, ani podľa § 421 ods. 1 písm. b) a c) CSP, nie je procesne daná, preto jeho dovolanie podľa § 447 písm. c) CSP, odmietol. Keďže dovolanie bolo

odmietnuté, dovolací súd nerozhodoval o návrhu dovolateľa na odklad právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu v zmysle ust. § 444 CSP.

23. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (ust. § 451 ods. 3 veta druhá CSP). O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa ust. § 453 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalovaný mal v konaní plný úspech, avšak z dôvodu, že si trovy konania neuplatnil, súd mu ich nepriznal.

24. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.